

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D. a soudců Mgr. Václava Trajera a Ing. Mgr. Martina Bruse v právní věci **žalobkyně: VFSITE, s. r. o.** (dříve DATA JV, s. r. o.), IČ: 27355144, se sídlem Častolovice 61, Česká Lípa, zastoupené Mgr. Petrem Sigmundem, advokátem, se sídlem Jiráskova 614/11, Česká Lípa, proti **žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2009, č. j. 2009/81941-424,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 27. 11. 2009, č. j. 2009/81941-424, **se pro nezákonnost zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 10.712 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou prostřednictvím svého právního zástupce v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2009, č. j. 2009/81941-424, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzen výrok II. rozhodnutí Úřadu práce v Děčíně (dále jen „úřad práce“) ze dne 13. 8. 2009, č. j. DCA-T69/2009. Uvedeným rozhodnutím úřad práce poskytl žalobkyni příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením za druhé čtvrtletí roku 2009 ve výši 8.000 Kč (výrok I.) a zároveň neposkytl žalobkyni příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením za druhé čtvrtletí roku 2009 ve výši 48.000 Kč (výrok II.). Žalobkyně se současně v žalobě domáhala, aby soud zrušil i rozhodnutí úřadu práce v rozsahu výroku II. a uložil žalovanému povinnost nahradit jí náklady soudního řízení.

V žalobě žalobkyně namítala, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem, neboť žalovaný špatně vyložil a použil § 78 odst. 5 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění účinném do 3. 7. 2009 (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), jehož předpokladem je skutečnost, že o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením požádá více zaměstnavatelů. V daném případě byli P. B. a J. V. zaměstnanci žalobkyně a současně i zaměstnanci SDRUŽENÍ ZP, o. s., u kterého jim pracovní poměr vznikl dříve.

Žalobkyně konstatovala, že SDRUŽENÍ ZP, o. s., nežádalo o příspěvek za druhé čtvrtletí roku 2009 na uvedené dva zaměstnance. Ke své žádosti o příspěvek odeslané dne 1. 7. 2009 toto sdružení přiložilo seznam zaměstnanců bez P. B. a J. V. Podle žalobkyně pracovnice Úřadu práce v České Lípě dne 8. 7. 2009 sdělila SDRUŽENÍ ZP, o. s., že žádá o doložení jmenného seznamu se všemi zaměstnanci, a proto sdružení vyplnilo žádost znovu, uvedlo i oba zmíněné zaměstnance s tím, že příspěvek na ně nepožadovalo (viz sloupec uplatňovaná výše příspěvku za měsíce duben, květen, červen vždy 0 Kč). Žalobkyně uzavřela, že jiný zaměstnavatel než ona nežádal u úřadu práce o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na P. B. a J. V., ani jej na tyto osoby neobdržel.

Podle žalobkyně tak nebylo namístě neposkytnout jí příspěvek s odkazem na § 78 odst. 5 zákona o zaměstnanosti. Žalobkyně doplnila, že ostatní náležitosti stanovené v § 78 odst. 1 a 3 zákona o zaměstnanosti splnila, neboť za stejné období jí byl příspěvek na jinou osobu přiznán.

Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost. Uvedl, že podle sdělení Úřadu práce v České Lípě ze dne 8. 10. 2009 byli oba zmínění zaměstnanci žalobkyně uvedeni rovněž v žádosti zaměstnavatele SDRUŽENÍ ZP, o. s., přičemž v případě obou zaměstnanců vznikl pracovní poměr u SDRUŽENÍ ZP, o. s., dříve než u žalobkyně. Podle názoru žalovaného není podstatné, že zaměstnavatel SDRUŽENÍ ZP, o. s., žádal na oba zaměstnance 0 Kč, nýbrž to, že žádost o příspěvek na ně skutečně podal. Žalobkyně proto podle § 78 odst. 5 zákona o zaměstnanosti neměla na příspěvek na tyto dva zaměstnance nárok.

Podle žalovaného nelze vycházet pouze z § 78 odst. 5 zákona o zaměstnanosti, ale je třeba zohlednit také odstavec 4, který ukládá mimo jiné předložit jmenný seznam zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením. Zaměstnavatel SDRUŽENÍ ZP, o. s., neuvedl výše jmenované zaměstnance do žádosti proto, že by jej k tomu nutil Úřad práce v České Lípě, ale z toho důvodu, že mu to ukládá zákon. Smyslem této povinnosti je podle žalovaného zamezení účelového uzavírání pracovních poměrů jednoho zaměstnance se zdravotním postižením u více zaměstnavatelů, kteří jej pak využívají pro splnění průměrného přepočteného počtu zaměstnanců, aby získali nárok na příspěvek. Podle žalovaného se tak děje i přesto, že jeden zaměstnanec se zdravotním postižením fakticky nemůže vykonávat pracovní poměr u více zaměstnavatelů. Žalovaný podotkl, že úmyslem zákonodárce bylo zamezit neoprávněné a neúčelné poskytování příspěvku zaměstnavatelům, pro něž zaměstnanec práci vůbec nevykonává, a zabránit účelovému uzavírání pracovních poměrů se zaměstnanci se zdravotním postižením. Proto byl do § 78 zákona o zaměstnanosti vložen odstavec 5. Žalovaný doplnil, že pokud určitému zaměstnanci vznikne ve stejný den pracovní poměr u více zaměstnavatelů, kteří žádají o příspěvek, nelze na tohoto zaměstnance

poskytnout příspěvek žádnému z nich. V tomto případě je podle žalovaného zákon ještě striktnější.

Žalovaný považoval za zarážející, že ve vztahu k P. B. a J. V. nevznikly zaměstnavateli SDRUŽENÍ ZP, o. s., žádné mzdové náklady, ačkoli oba měli uzavřen pracovní poměr. Podle žalovaného museli být tito zaměstnanci např. v pracovní neschopnosti nebo mít jinou překážku v práci na straně zaměstnance, aby k nim žádné mzdové náklady nevznikly, ale u žalobkyně žádná taková překážka těchto zaměstnanců neexistovala. Žalovaný připomněl, že podle § 38 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), je zaměstnavatel po vzniku pracovního poměru povinen přidělovat zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy a zaměstnanec je povinen tuto práci osobně vykonávat ve stanovené pracovní době. V případě, že byly dodržovány pracovněprávní předpisy, což žalovaný předpokládal, musely rovněž zaměstnavateli SDRUŽENÍ ZP, o. s., vzniknout mzdové náklady u obou jmenovaných, ačkoli je z neznámých důvodů v žádosti neuvedl. Žalovaný dále poukázal na to, že Josef Veselý byl jako osoba s těžším zdravotním postižením zaměstnancem SDRUŽENÍ ZP, o. s., a současně zaměstnancem a jednatelem žalobkyně.

Žalovaný uzavřel, že zaměstnavatel SDRUŽENÍ ZP, o. s., podal za druhé čtvrtletí roku 2009 na oba uvedené zaměstnance žádost o příspěvek, proto si jej nemohla nárokovat žalobkyně. Důvody, pro které uvedl zaměstnavatel SDRUŽENÍ ZP, o. s., do své žádosti nulové mzdové náklady a nulový požadavek na příspěvek, nejsou podle žalovaného relevantní.

Žalobkyně v replice k vyjádření vyslovila, že tvrzení žalovaného, podle kterého lze požádat o příspěvek v nulové výši, jde proti samotným zásadám logického výkladu zákona. Jestliže zákon o zaměstnanosti řeší kolizi v případě, kdy o příspěvek požádá více zaměstnavatelů, pak musí podle žalobkyně jít o žádost o nenulový příspěvek.

O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalobkyně i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.

Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná, neboť napadené rozhodnutí žalovaného je nezákonné.

Předmětem soudního řízení je přezkum rozhodnutí správních orgánů ve věci nepřiznání příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením z důvodu uvedeného v § 78 odst. 5 zákona o zaměstnanosti, podle kterého „[p]ožádá-li o příspěvek více zaměstnavatelů, příspěvek se poskytne tomu zaměstnavateli, u něhož vznikl zaměstnanci, který je osobou se zdravotním postižením, pracovní poměr nejdříve. Skončí-li tento pracovní poměr v průběhu kalendářního čtvrtletí, poskytne se příspěvek v poměrné části dalšímu zaměstnavateli, který o něj požádal; v případě, že požádalo více zaměstnavatelů, postupuje se podle věty první. Vznikne-li zaměstnanci, který je osobou se zdravotním postižením, ve stejný den pracovní poměr u více zaměstnavatelů, kteří o příspěvek žádají, příspěvek na tohoto zaměstnance nelze poskytnout žádnému z nich. Vznikne-li zaměstnanci, který je osobou se zdravotním postižením, více pracovních poměrů u téhož zaměstnavatele, náleží příspěvek měsíčně ve výši uvedené v odstavci 2. Pro účely stanovení výše příspěvku se skutečně vynaložené mzdové náklady včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance, ve všech pracovních poměrech tohoto zaměstnance sčítají.“

Naplnění podmínek citovaného ustanovení spatřovaly správní orgány v tom, že žalobkyně požádala o příspěvek na období druhé čtvrtletí roku 2009 na zaměstnance P. B. a J. V., kteří byli současně zaměstnáni u SDRUŽENÍ ZP, o. s., které rovněž požádalo o příspěvek a u kterého těmto zaměstnancům vznikl pracovní poměr dříve. Tento výklad daného ustanovení shledal soud příliš formalistickým a odporujícím celkovému smyslu institutu příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Podle názoru soudu řeší zmíněné ustanovení souběh žádostí o příspěvek podaných více zaměstnavateli, pokud se tyto žádosti týkají téhož zaměstnance, který je osobou se zdravotním postižením. Účelem tohoto ustanovení je, aby příspěvek na podporu zaměstnávání jedné konkrétní osoby se zdravotním postižením získal pouze jeden zaměstnavatel. Osobám se zdravotním postižením totiž nemůže být bráněno v tom, aby podle své úvahy a svých možností měly více zaměstnání. Zákon o zaměstnanosti s touto možností výslovně počítá, a právě proto upravuje situaci, kdy více zaměstnavatelů osoby se zdravotním postižením požádá o příspěvek na zaměstnávání této osoby. Argument žalovaného, že jeden zaměstnanec se zdravotním postižením fakticky nemůže vykonávat pracovní poměr u více zaměstnavatelů, je pouze ničím nepodloženou spekulací.

Soud zdůrazňuje, že příspěvek náleží zaměstnavateli měsíčně ve výši skutečně vynaložených mzdových nákladů na zaměstnance v pracovním poměru, který je osobou se zdravotním postižením (srov. § 78 odst. 2 zákona o zaměstnanosti). Názor žalovaného, že zaměstnavatel může požádat o nulový příspěvek, považuje soud za absurdní, neboť jde proti samotné podstatě daného institutu, který spočívá v podpoře zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Příspěvek v nulové výši rozhodně nepředstavuje žádnou podporu, tudíž o takový příspěvek nelze žádat.

Z dikce § 78 odst. 2 a 5 zákona o zaměstnanosti podle názoru soudu vyplývá, že příspěvek se vztahuje vždy ke konkrétnímu zaměstnanci, který je osobou se zdravotním

postižením. Tomu odpovídá i znění formuláře žádosti o příspěvek, ve kterém se u jednotlivých zaměstnanců uvádí uplatňovaná výše příspěvku. Není sporu o tom, že nikdo nemůže být nucen k tomu, aby o příspěvek žádal. To ovšem současně znamená, že záleží pouze na zaměstnavateli, zda o příspěvek požádá a v jakém rozsahu. Každý zaměstnavatel má tudíž právo se rozhodnout, zda bude nárokovat příspěvek na všechny své zaměstnance se zdravotním postižením, nebo jen na některé z nich, případně zda žádost nepodá vůbec. Rozhodně však nelze hovořit o žádosti o nulový příspěvek.

Pro projednávanou věc je podstatné, že zaměstnavatel SDRUŽENÍ ZP, o. s., nepožadoval na zaměstnance P. B. a J. V. žádný příspěvek na zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Tato skutečnost je zřejmá jednak z tvrzení žalobkyně a jednak z prohlášení úřadu práce uvedeného v postoupení odvolání ze dne 26. 10. 2009, podle kterého zaměstnavatel SDRUŽENÍ ZP, o. s., u těchto zaměstnanců neuvedl žádné mzdové nároky. Vzhledem k tomu, že žádný jiný zaměstnavatel kromě žalobkyně nežádal o příspěvek na zaměstnance P. B. a J. V., nebyly správní orgány oprávněny aplikovat § 78 odst. 5 zákona o zaměstnanosti. Toto ustanovení tedy nikterak nebránilo tomu, aby správní orgány žalobkyni požadovaný příspěvek poskytly.

K argumentaci žalovaného uvedené ve vyjádření k žalobě soud podotýká, že je třeba důsledně rozlišovat vlastní žádost o příspěvek na straně jedné a podmínky nároku na příspěvek na straně druhé. Soud nepopírá, že mezi podmínky nároku na příspěvek patří mimo jiné určitý podíl osob se zdravotním postižením na celkovém počtu zaměstnanců (§ 78 odst. 1 zákona o zaměstnanosti), přičemž žadatel musí předložit jmenný seznam zaměstnanců se zdravotním postižením (odstavec 4 téhož ustanovení). To ovšem nikterak nesouvisí s tím, za jaké zaměstnance požaduje zaměstnavatel poskytnutí příspěvku.

Mají-li správní orgány v řízení o žádosti o příspěvek podezření, že některý zaměstnanec se zdravotním postižením je u žadatele o příspěvek veden pouze formálně za účelem splnění podmínky § 78 odst. 1 zákona o zaměstnanosti, nic jim nebrání v tom, aby tuto skutečnost v řízení prokázaly a formálně vedeného zaměstnance pro účely výpočtu zmíněného podílu nezohlednily. K řešení této modelové situace však v žádném případě nemůže sloužit výklad § 78 odst. 5 zákona o zaměstnanosti, který žalovaný predestřel ve vyjádření k žalobě. Tento výklad totiž nemá potenciál zabránit formálnímu zaměstnávání osob se zdravotním postižením u jednoho zaměstnavatele nebo u více zaměstnavatelů v případě, že z nich podá žádost o příspěvek pouze jediný. Žalovaný se tudíž mylí, pokud se domnívá, že úmyslem zákonodárce při formulaci § 78 odst. 5 zákona o zaměstnanosti bylo zamezit účelové uzavírání pracovních poměrů s osobami se zdravotním postižením. Tento úmysl zákonodárce nedokládá ani skutečnost, že pokud vznikl pracovní poměr osoby se zdravotním postižením u více zaměstnavatelů ve stejný den a tito zaměstnavatelé požádají o příspěvek, neposkytne se příspěvek žádnému z nich. Toto pravidlo je důsledkem toho, že bylo zvoleno kritérium data vzniku pracovního poměru, přičemž v případě shody nelze rozhodnout, která žádost bude mít prioritu. Podle názoru soudu však nic nebrání tomu, aby o příspěvek na společného zaměstnance požádal pouze jeden ze zaměstnavatelů, a tím se předešlo aplikaci § 78 odst. 5 zákona o zaměstnanosti.

K poznámce žalovaného, že úmyslem zákonodárce bylo zabránit neoprávněnému a neúčelnému poskytování příspěvku zaměstnavatelům, pro něž zaměstnanec práci vůbec nevykonává, soud dodává, že se nejedná o případ žalobkyně. V průběhu správního řízení správní orgány netvrdily, natož aby prokázaly, že shora uvedení zaměstnanci pro žalobkyni práci nevykonávali.

Další argumenty žalovaného (tvrzení o domnělé pracovní neschopnosti nebo jiné překážce v práci na straně zaměstnanců P. B. a J. V. a úvaha o tom, že zaměstnavateli SDRUŽENÍ ZP, o. s., musely u obou jmenovaných vzniknout mzdové náklady a z neznámých důvodů je v žádosti neuvedl) vnímá soud jako čistou spekulaci. Soud se žalovaným souhlasí v tom, že podle § 38 odst. 1 zákoníku práce je zaměstnavatel povinen přidělovat zaměstnanci práci a zaměstnanec je povinen tuto práci osobně vykonávat. To nicméně podle názoru soudu nebrání případné dohodě mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem např. o neplaceném volnu, při jehož čerpání nevznikají zaměstnavateli ve vztahu k danému zaměstnanci žádné mzdové náklady.

Soud uzavírá, že ustanovení § 78 odst. 5 věty první zákona o zaměstnanosti lze použít pouze v případě, kdy více zaměstnavatelů žádá o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením za stejné období na téhož zaměstnance. Žádostí o příspěvek je přitom nutno rozumět požadavek na poskytnutí příspěvku v nenulové výši.

Napadené rozhodnutí žalovaného, který potvrdil aplikaci § 78 odst. 5 zákona o zaměstnanosti na případ žalobkyně, ačkoli pro užití tohoto ustanovení nebyly dány zákonné podmínky, vychází ze zcela nesprávného výkladu příslušné právní úpravy, což je činí nezákonným. Soud proto shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost zrušil. Zároveň soud podle § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, v němž je ve smyslu ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán výše uvedenými závěry soudu.

Vzhledem k tomu, že žalobkyně měla ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému zaplatit jí do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě v celkové výši 10.712 Kč. Náhrada se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 2.000 Kč, z částky 6.300 Kč za tři úkony právní služby právního zástupce žalobkyně po 2.100 Kč podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném do 31. 12. 2012 [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a), podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. d), podání repliky – § 11 odst. 1 písm. d)], z částky 900 Kč jako náhrady hotových výdajů advokáta [tři režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 9. 2006] a z částky 1.512 Kč představující 21% DPH, kterou byl advokát podle zvláštního právního předpisu povinen odvést z vyčíslené odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů. K návrhu na přiznání odměny podle vyhlášky č. 484/2000 Sb. soud podotýká, že tato vyhláška se v době své platnosti a účinnosti vztahovala pouze na občanská soudní řízení (srov. § 1 odst. 1 předmětné vyhlášky), nikoli na soudní řízení ve správním soudnictví, soud proto stanovil odměnu advokáta podle advokátního tarifu.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 26. května 2015

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Gabriela Zlatová